

Apache Maven

Jeszenszky Péter

Debreceni Egyetem, Informatikai Kar

jeszenszky.peter@inf.unideb.hu

Utolsó módosítás: 2024. február 23.

Apache Maven

- Egy projektkezelő eszköz (*software project management and comprehension tool*) a következő célkitűzésekkel:
 - Az összeállítási folyamat megkönnyítése
 - Egységes rendszer biztosítása az összeállításhoz
 - Minőségi projekt információk szolgáltatása
 - Irányelvek és legjobb gyakorlatok szolgáltatása a fejlesztéshez
- Lásd: <https://maven.apache.org/what-is-maven.html>

Lehetőségek

- A főbb lehetőségek közé tartoznak a következők:
 - Egységes rendszer projektek összeállításához
 - Függőségkezelés
 - Disztribúció közzététel
 - Jelentéskészítés és webhely létrehozás
- Lásd: *Feature Summary*
<https://maven.apache.org/maven-features.html>

Jellemzők (1)

- Konvenciók előtérbe helyezése az egyedi beállításokkal szemben (*convention over configuration*)
 - Például szabványos könyvtárszerkezet meghatározása.
- Projekt élelciklusok és élelciklus fázisok meghatározása
- Jellegét tekintve deklaratív
- Moduláris és kiterjeszthető felépítés
 - Minden funkció megvalósítása bővítményekkel történik.

Jellemzők (2)

- Noha a gyakorlatban főleg Java projektekhez használják, más programozási nyelvek esetén is használható, például:
 - C/C++:
 - Native Maven Plugin
<https://www.mojohaus.org/maven-native/native-maven-plugin/>
<https://github.com/mojohaus/maven-native>
 - Kotlin:
 - kotlin-maven-plugin <https://kotlinlang.org/docs/maven.html>
 - Scala:
 - scala-maven-plugin <http://davidb.github.io/scala-maven-plugin/>
<https://github.com/davidB/scala-maven-plugin>

Történet

- A Maven eredeti szerzője Jason van Zyl:
<https://github.com/jvanzyl>
 - Lásd: *History of Maven*
<https://maven.apache.org/background/history-of-maven.html>

Fejlesztés (1)

- Programozási nyelv: Java
- Szabad és nyílt forrású: az *Apache License 2.0* hatálya alatt terjesztik
- A jelenleg aktuális stabil verzió a 3.9.6 számú (kiadás dátuma: 2023. december 1.)
 - Lásd: *Maven Releases History*
<https://maven.apache.org/docs/history.html>
- Tároló: <https://github.com/apache/maven>

Fejlesztés (2)

- A következő fő verzió (Maven 4.0) jelenleg fejlesztés alatt áll.
- Webhely: <https://maven.apache.org/ref/4-LATEST/>
- További információk:
 - Maarten Mulders, Martin Kanter. *What's New in Maven 4*. November 30, 2020.
<https://maarten.mulders.it/2020/11/whats-new-in-maven-4/>
 - Hervé Boutemy. *From Maven 3 to Maven 5*. December 21, 2021.
<https://www.javaadvent.com/2021/12/from-maven-3-to-maven-5.html>

Ipari felhasználások

- Az Apache Maven-nel összeállított projektek:
 - *Apache Log4j 2* <https://github.com/apache/logging-log4j2>
 - *Apache Spark* <https://github.com/apache/spark>
 - *Eclipse GlassFish* <https://github.com/eclipse-ee4j/glassfish>
 - *Eclipse Jetty* <https://github.com/eclipse/jetty.project>
 - *Jenkins* <https://github.com/jenkinsci/jenkins>
 - *Gson* <https://github.com/google/gson>
 - *Guava* <https://github.com/google/guava>
 - *WildFly Application Server* <https://github.com/wildfly/wildfly>
 - ...

Telepítés

- Az Apache Maven használatához JDK szükséges, JRE nem elegendő!
 - A JDK 7-es vagy későbbi kiadása szükséges.
 - Fontos, hogy megfelelően be legyen állítva a JAVA_HOME környezeti változó is!
- Letöltés: <https://maven.apache.org/download.html>
- A használatba vételhez a szoftvert tartalmazó archív állomány kibontása után csupán a PATH környezeti változót kell beállítani.

Telepítés (Linux) (1)

- Ha például az `/opt/apache-maven-3.9.6` könyvtár alá bontottuk ki a szoftvert tartalmazó állományt, akkor az alábbi környezeti változó beállítás szükséges:
 - `export`
`PATH=/opt/apache-maven-3.9.6/bin:$PATH`
- Tipp: a beállítások elvégzéséhez hozzuk létre az `/etc/profile.d/maven.sh` állományt a fenti tartalommal.

Telepítés (Linux) (2)

- Az Apache Maven az SDKMAN! eszközzel is telepíthető, melyhez az alábbi parancsot kell végrehajtani:

```
sdk install maven
```

- Az SDKMAN! telepítéséről lásd:

<https://sdkman.io/install>

Telepítés (Windows)

- Ha például a `C:\Program Files\apache-maven-3.9.6` könyvtár alá bontottuk ki a szoftvert tartalmazó állományt, akkor az alábbi beállítás szükséges:
 - Adjuk hozzá a PATH környezeti változó értékéhez a `C:\Program Files\apache-maven-3.9.6\bin` könyvtárat.

Telepítés sikerességének ellenőrzése

- Hajtsuk végre a parancsértelmezőben az alábbi ekvivalens parancsok valamelyikét:
 - `mvn --version`
 - `mvn -v`
- Sikeres telepítés esetén a program az alábbiakat írja a kimenetre:

```
Apache Maven 3.9.6 (bc0240f3c744dd6b6ec2920b3cd08dcc295161ae)
Maven home: /home/jeszy/.sdkman/candidates/maven/current
Java version: 21.0.2, vendor: Oracle Corporation,
  runtime: /home/jeszy/.sdkman/candidates/java/21.0.2-open
Default locale: hu_HU, platform encoding: UTF-8
OS name: "linux", version: "5.1.5-050105-generic", arch: "amd64", family: "unix"
```

IDE integráció (1)

- **Eclipse:** m2eclipse <https://www.eclipse.org/m2e/>
 - Update site:
<https://download.eclipse.org/technology/m2e/releases/latest/>
 - Az Eclipse IDE for Java Developers tartalmazza az m2eclipse bővítményt, így külön telepítése nem szükséges.
- **IntelliJ IDEA:** beépített Apache Maven támogatás.
 - Lásd: <https://www.jetbrains.com/help/idea/maven-support.html>
- **Netbeans:** a 6.7 verziótól kezdve beépített Apache Maven támogatás.
 - Lásd: <https://netbeans.apache.org/wiki/MavenBestPractices.html>

IDE integráció (2)

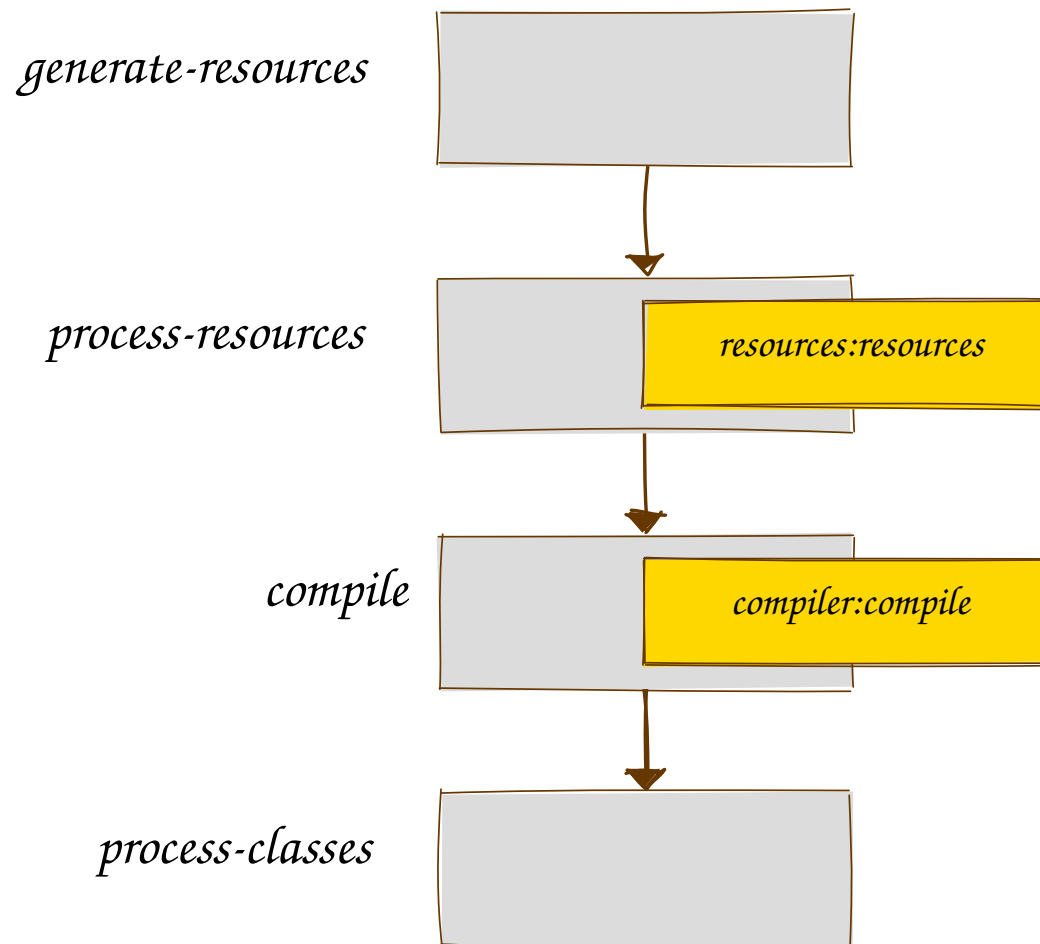
- **Visual Studio Code:** a *Maven for Java* kiterjesztés nyújt Maven támogatást.
 - Lásd:
 - *Maven for Java*
<https://marketplace.visualstudio.com/items?itemName=vs-cjava.vscode-maven>

További információk

- Hivatalos dokumentáció:
<https://maven.apache.org/guides/>
- Levelezési listák:
<https://maven.apache.org/mailling-lists.html>

A Maven működése

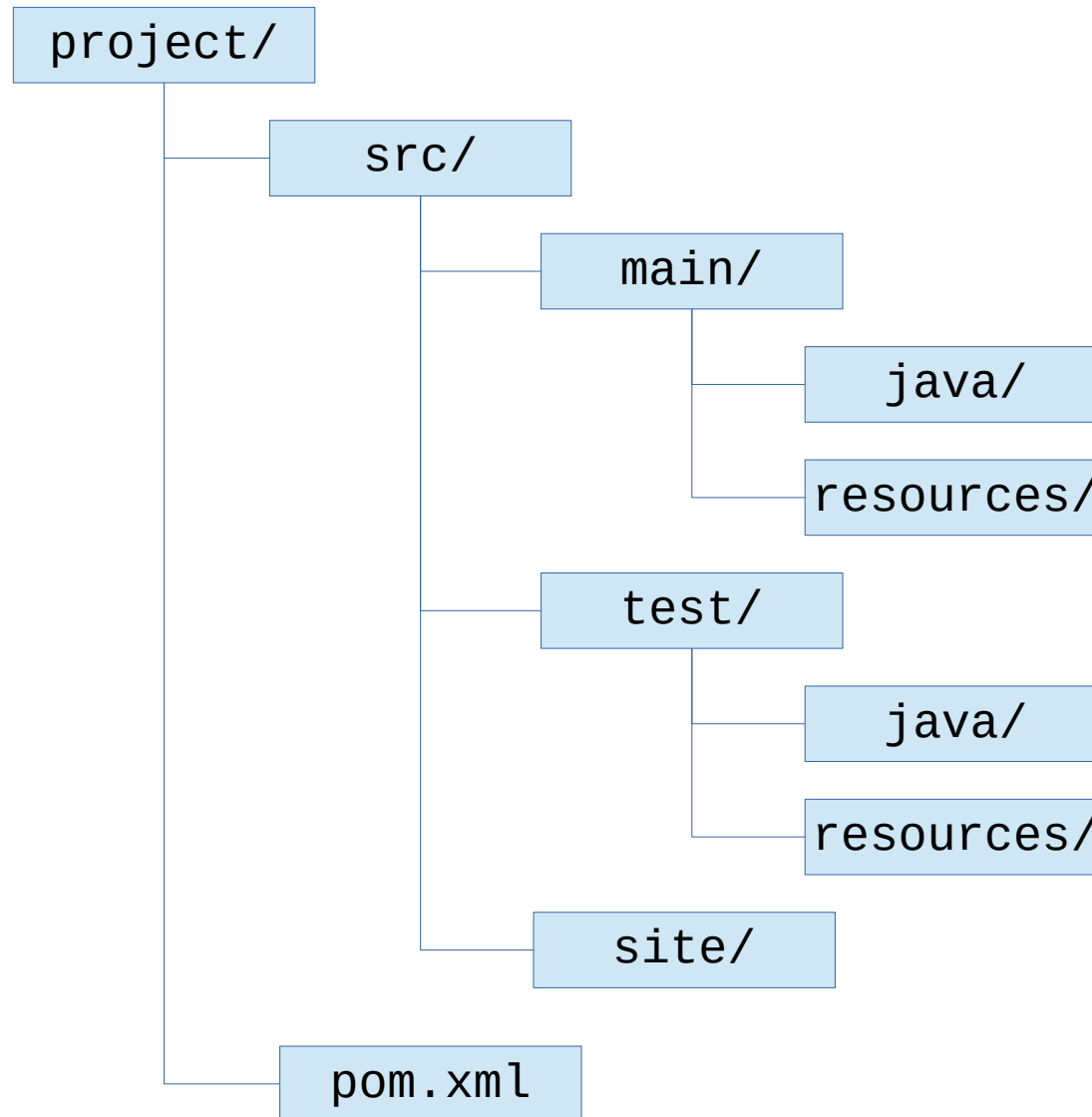
- A default életciklus egy kis részlete:

Projekt könyvtárszerkezet (1)

- Szabványos könyvtárszerkezet meghatározása a projektek számára.
 - Lásd: *Introduction to the Standard Directory Layout*
<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-the-standard-directory-layout.html>

Projekt könyvtárszerkezet (2)

Használat (1)

- A használat módjáról és a megadható parancssori opciókról az `mvn --help` vagy `mvn -h` parancsok végrehajtásával kaphatunk leírást.
- Parancssori argumentumként megadható életciklus fázis (például `mvn package`) és *előtag*:*cél* formában bővítmény-cél (például `mvn site:run`).
 - Tetszőleges sok ilyen argumentum adható.
 - A végrehajtáshoz paramétereket rendszertulajdonságokkal adhatunk meg `-Dnév=érték` formában.

Használat (2)

- Bővítmény-cél megadható
groupId:artifactId:verzió:cél formában is.
 - Akkor lehet szükséges így hivatkozni egy bővítmény-célra, ha a bővítmény adott számú verzióját kell használni, vagy a Maven nem tudja, hogy az előtag melyik bővítményhez tartozik.
 - Példa:
`mvn org.codehaus.mojo:versions-maven-plugin:2.16.2:help`

settings.xml (1)

- Projekt-független beállításokat tartalmazó konfigurációs állomány.
 - Az összes felhasználó számára globális beállításokat szolgáltat a `${maven.home}/conf/settings.xml` állomány.
 - A globális beállítások felülírásához a felhasználók elhelyezhetnek egy saját `settings.xml` állományt a HOME könyvtáruk `.m2` alkönyvtárában.
 - Linux rendszerekben tehát `~/.m2/settings.xml` az állomány elérési útvonala.

settings.xml (2)

- Referencia:
<https://maven.apache.org/ref/current/maven-settings/settings.html>
- XML séma:
<https://maven.apache.org/xsd/settings-1.2.0.xsd>

settings.xml (3)

- A beállítások megjelenítésére szolgál a Maven Help Plugin `effective-settings` célja.
 - Az `mvn help:effective-settings` parancs a globális és a felhasználói beállítások összefésülésének eredményét írja a kimenetre.
- Tipp: saját `settings.xml` állomány létrehozásához használjuk sablonként a globálisat.
 - Linux környezetben az alábbi módon másolhatjuk az állományt a megfelelő könyvtárba:
`cp $M2_HOME/conf/settings.xml ~/.m2`

Alapfogalmak

- Termék (*artifact*)
- Projekt objektum modell (POM – *Project Object Model*)
- Szuper-POM (*super POM*)
- Effektív POM (*effective POM*)
- Maven koordináták (*Maven coordinates*)
- Bővítmény (*plugin*), bővítmény-cél (*plugin goal*)
- Távoli és lokális tároló (*remote/local repository*)
- Életciklus (*lifecycle*), életciklus fázis (*lifecycle phase*)

Termék (artifact)

- Egy projekt által előállított állomány, mely annak végső termékének tekinthető.
 - Egy projektben általában egy termék készül (például egy jar csomagolású projektben egyetlen JAR állomány).
 - A `classifier` POM elem szolgál az egy projekt által létrehozott termékek megkülönböztetésére.
- Tárolókban kerülnek közzétételre, mely lehetővé teszi a más projektekhez függőségként történő felhasználásukat.

Projekt objektum modell (POM) (1)

- Egy projekt deklaratív leírását tartalmazó XML dokumentum (`pom.xml`).
 - Metaadatokat és konfigurációs beállításokat tartalmaz.
- Egy életciklus fázis vagy bővítmény-cél végrehajtásakor a Maven alapértelmezésben az aktuális könyvtárban keresi a POM-ot.
 - A POM elérési útvonala `-f` vagy `--file` opcióval adható meg.
- A projektek között szülő-gyerek kapcsolatok definiálhatóak.
 - A gyerek projekt megörökli a szülőhöz tartozó POM beállításait, melyeket felülírhat.

Projekt objektum modell (POM) (2)

- XML séma:
<http://maven.apache.org/xsd/maven-4.0.0.xsd>
- Dokumentáció:
 - *POM Reference*
<https://maven.apache.org/pom.html>
 - <https://maven.apache.org/ref/current/maven-model/maven.html>

Minimális POM (1)

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">  
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>  
  <groupId>hu.unideb.inf</groupId>  
  <artifactId>maven-hello</artifactId>  
  <version>1.0</version>  
</project>
```

Minimális POM (2)

- A JDK 9-től kezdve további információkat is meg kell adni a fordításhoz, amint alább látható:

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">  
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>  
  <groupId>hu.unideb.inf</groupId>  
  <artifactId>maven-hello</artifactId>  
  <version>1.0</version>  
  <properties>  
    <maven.compiler.source>17</maven.compiler.source>  
    <maven.compiler.target>17</maven.compiler.target>  
  </properties>  
</project>
```

Minimális POM (3)

- A Maven 3.6-tól kezdve a `maven.compiler.release` tulajdonságot használjuk inkább:

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
  <groupId>hu.unideb.inf</groupId>
  <artifactId>maven-hello</artifactId>
  <version>1.0</version>
  <properties>
    <maven.compiler.release>17</maven.compiler.release>
  </properties>
</project>
```


Szuper-POM

- A szuper-POM a Maven által alapértelmezésben használt POM.
- Ha egy projektnek nincs explicit módon megadott szülője, akkor az úgynevezett szuper-POM beállításait örökli.
- A 3.x.y verziók esetén az installáció lib/alkönyvtára alatt található maven-model-builder-3.x.y.jar állomány tartalmazza pom-4.0.0.xml néven.

Effektív POM

- A projekthez tartozó POM, a felmenő ági projektekhez tartozó POM-ok és a szuper-POM kombinációja.
 - A futás során a projekthez ténylegesen felhasználásra kerülő beállításokat szolgáltatja.
- Az `mvn help:effective-pom` parancs jeleníti meg.

Maven koordináták (1)

- Minden projektet a Maven koordinátái azonosítanak, mely a következő 3 komponensből áll:
 - **groupId**: csoportazonosító, melynél gyakori a fordított domain-nevek használata (például `org.apache.maven.plugins`, `com.google.guava`), de nem kizárólagos (például `commons-io`, `junit`)
 - **artifactId**: projektnév (például `maven-site-plugin`, `guava`)
 - **version**: a projekt verziószáma (például `1.0`, `1.0-SNAPSHOT`)

Maven koordináták (2)

- A projekt POM-jában megadott `groupId`, `artifactId` és `version` elemek határozzák meg a kimenetként előállított állományok koordinátáit.
 - Explicit módon megadott szülő esetén a gyerek projekt a koordinátákat is örökli.
 - Ilyenkor tipikus a `groupId` és `version` átvétele, valamint az `artifactId` felülírása.
- A Maven koordinátákat gyakran `groupId:artifactId:version` formában írják (példa: `org.jsoup:jsoup:1.17.2`).

Maven koordináták (3)

- Lehetővé teszik a függőségként történő hivatkozást, mint például:

```
<dependency>  
  <groupId>org.jsoup</groupId>  
  <artifactId>jsoup</artifactId>  
  <version>1.17.2</version>  
  <scope>compile</scope>  
</dependency>
```

Csomagolás

- A `packaging` elemben adható meg a projekt csomagolása, jelenleg támogatott:
 - `pom`
 - `jar` (alapértelmezés)
 - `maven-plugin`
 - `ejb`
 - `war`
 - `ear`
 - `rar`

Bővítmények (1)

- Szinte minden funkciót bővítmények nyújtanak.
 - A bővítmények egy-egy funkciót megvalósító úgynevezett célokat szolgáltatnak.
- A bővítmények is termékek, melyekre a Maven koordinátákkal lehet hivatkozni.
 - Példa a POM-ban történő hivatkozásra:
 - ```
<plugin>
 <groupId>org.apache.maven.plugins</groupId>
 <artifactId>maven-javadoc-plugin</artifactId>
 <version>3.6.3</version>
</plugin>
```
- A rendelkezésre álló bővítmények listája: *Available Plugins*  
<https://maven.apache.org/plugins/>
- Minden bővítményhez tartozik egy olyan előtag, mely lehetővé teszi az egyes célokra *előtag:cél* formában történő hivatkozást, mint például `site:deploy`.

# Bővítmények (2)

- Névkonvenció:
  - A hivatalos, azaz az Apache Maven projektben fejlesztett bővítmények neve `maven-xyz-plugin` formájú, ahol `xyz` az előtag.
    - Más bővítményeknél tilos ezt a mintát követni.
  - Más bővítményeknél `xyz-maven-plugin` az ajánlott forma, ahol `xyz` az előtag.
- Az előtagot a bővítmények határozhatják meg a róluk metaadatokat szolgáltató `plugin.xml` állományukban.



# Bővítmények (3)

- A Maven alapértelmezésben csak az `org.apache.maven.plugins` és az `org.codehaus.mojo` csoportokba tartozó bővítmények céljaira való hivatkozásokat teszi lehetővé előtagok révén.
  - Lásd a `maven-metadata-central.xml` állományokat a `$HOME/.m2/repository/org/apache/maven/plugins` és a `$HOME/.m2/repository/org/codehaus/mojo` könyvtárakban.
- Lásd: *Introduction to Plugin Prefix Resolution*  
<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-plugin-prefix-mapping.html>

# Tárolók (1)

- A termékek, köztük a bővítmények elérése tárolókból történik, amelyeknek két fajtája van:
  - Távoli tárolók tipikusan a weben érhetők el, például HTTP vagy HTTPS protokollon keresztül.
    - Központi tároló (Central Repository) <https://repo.maven.apache.org/maven2>
  - A lokális tároló a távoli tárolókból a felhasználó számára lokális használatra letöltött termékeket tartalmazza az állományrendszerben, valamint az `mvn install` paranccsal lokálisan telepített termékeket.
    - Gyorsítótár szerepét tölti be.
    - A felhasználó HOME könyvtárában található a `.m2` alkönyvtárban (Linux rendszerekben a `~/.m2/repository/` alkönyvtárban).
- A távoli és lokális tárolók azonos felépítésűek.
- Lásd: *Introduction to Repositories*  
<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-repositories.html>

# Tárolók (2)

- A tárolókban a csoportazonosító leképezése egy könyvtárszerkezetre.
  - Példa: `org.apache.maven.plugins` → `/org/apache/maven/plugins/`
    - A könyvtárszerkezetben további alkönyvtárak, melyek neve az `artifactId` és `version` komponensek értékével egyezik meg (példa: `org.jsoup:jsoup:1.17.2` → `/org/jsoup/jsoup/1.17.2`).
- A Maven 3.x verziói külön tárolókat tudnak használni a függőségekhez és a bővítményekhez.

# Tárolók (3)

- Szoftverek tárolók üzemeltetéséhez (*repository management software*):
  - Szabad és nyílt forrású szoftverek:
    - *Apache Archiva* (licenc: Apache License 2.0)  
<https://archiva.apache.org/> <https://github.com/apache/archiva>
    - *Artifactory Open Source* (licenc: GNU GPL v3)  
<https://jfrog.com/community/download-artifactory-ce/>
    - *Nexus Repository OSS* (licenc: Eclipse Public License v1.0)  
<https://www.sonatype.com/products/repository-oss-download>
  - Nem szabad szoftverek:
    - *Artifactory* <https://jfrog.com/artifactory/>
    - *Nexus Repository* <https://www.sonatype.com/products/repository-pro>

# Tárolók (4)

- Maven központi tároló (*Maven Central Repository*)  
<https://repo.maven.apache.org/maven2/>
  - Keresés: <https://search.maven.org/>  
<https://central.sonatype.com/>

# Tárolók (5)

- További nevezetes Maven tárolók:
  - Google Maven tároló <https://maven.google.com/>
    - Android fejlesztéshez hoztol termékeket
  - *Apache Software Foundation* (ASF) Maven tárolók <https://repository.apache.org/>
    - Az ASF termékek *snapshot* (fejlesztői) verzióit hoztolja
  - Spring Maven tárolók <https://repo.spring.io/>
    - A Spring termékek *snapshot* (fejlesztői) verzióit hoztolja

# Életciklusok

- Egy életciklus jól meghatározott életciklus fázisok egy sorozatát jelenti.
  - Minden életciklus fázist egy egyedi név azonosít.
  - A fázisokhoz bővítmény-célokat lehet hozzárendelni, a hozzárendelést **kötés**nek nevezik.
- Az életciklus fázisok végrehajtása a hozzájuk tartozó bővítmény-célok végrehajtását jelenti.
  - Adott fázis végrehajtása maga után vonja valamennyi, a sorrendben azt megelőző fázis végrehajtását.
  - Egy fázishoz kötött célok abban a sorrendben kerülnek végrehajtásra, amelyben a POM-ban deklarálására kerülnek.
- Három szabványos életciklus: `clean`, `default`, `site`
  - A csomagolás módjától függően a fázisokhoz alapértelmezésben hozzárendeltek bizonyos célok.
- Lásd: *Introduction to the Build Lifecycle*  
<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-the-lifecycle.html>

# Életciklusok: a clean életciklus

- A c l e a n életciklus az alábbi három életciklus fázist tartalmazza:
  - (1) p r e - c l e a n
  - (2) c l e a n
  - (3) p o s t - c l e a n
- A c l e a n életciklus fázishoz alapértelmezésben a c l e a n : c l e a n cél van hozzákötve.
  - A cél végrehajtásának eredményeként törlésre kerülnek a projekt munkakönyvtárából az összeállítás során a Maven által létrehozott állományok.
- Lásd: *Lifecycles Reference*  
<https://maven.apache.org/ref/current/maven-core/lifecycles.html>



# Életciklusok: a site életciklus

- A `site` életciklus az alábbi négy életciklus fázist tartalmazza:
  - (1) `pre-site`
  - (2) `site`
  - (3) `post-site`
  - (4) `site-deploy`
- A `site` életciklus fázishoz alapértelmezésben a `site:site` cél, a `site-deploy` életciklus fázishoz pedig a `site:deploy` cél van hozzákötve.
- Lásd: *Lifecycles Reference*  
<https://maven.apache.org/ref/current/maven-core/lifecycles.html>

# Életciklusok: a default életciklus (1)

- |                              |                            |
|------------------------------|----------------------------|
| (1) validate                 | (13) test-compile          |
| (2) initialize               | (14) process-test-classes  |
| (3) generate-sources         | (15) test                  |
| (4) process-sources          | (16) prepare-package       |
| (5) generate-resources       | (17) package               |
| (6) process-resources        | (18) pre-integration-test  |
| (7) compile                  | (19) integration-test      |
| (8) process-classes          | (20) post-integration-test |
| (9) generate-test-sources    | (21) verify                |
| (10) process-test-sources    | (22) install               |
| (11) generate-test-resources | (23) deploy                |
| (12) process-test-resources  |                            |

# Életciklusok: a default életciklus (2)

- Az alapértelmezett kötések ejb, jar, rar és war csomagolás esetén:

- Lásd: *Plugin Bindings for default Lifecycle Reference*

<https://maven.apache.org/ref/current/maven-core/default-bindings.html>

process-resources	resources:resources
compile	compiler:compile
process-test-resources	resources:testResources
test-compile	compiler:testCompile
test	surefire:test
package	ejb:ejb / jar:jar / rar:rar / war:war
install	install:install
deploy	deploy:deploy

# Hivatkozás tulajdonságokra (1)

- A `${x}` formájú hivatkozások helyettesítése a POM-ban.
  - `${env.név}` formájú hivatkozások helyettesítése a megfelelő nevű környezeti változó értékével.
    - Például `${env.PATH}` a PATH környezeti változó értékét szolgáltatja.
  - A hivatkozásban megadható Java rendszertulajdonság neve.
    - Példa: `${java.home}`, `${line.separator}`
  - `${project.x}` formájú hivatkozások helyettesítése a POM megfelelő elemének értékével. Csak egyszerű típusú elemekhez használható!
    - Példa: `${project.groupId}`, `${project.artifactId}`, `${project.url}`, `${project.build.outputDirectory}`
  - `${settings.x}` formájú hivatkozások helyettesítése a `settings.xml` állomány megfelelő elemének értékével.

# Hivatkozás tulajdonságokra (2)

- Ilyen módon hivatkozható bármely, a `properties` elemben definiált tulajdonság.
  - Példa:

```
<properties>
 <company.name>unideb</company.name>
</properties>
...
${company.name}
```

Függőségek kezelése

- A Maven a Maven Artifact Resolver könyvtárat használja a függőségek kezeléséhez.
  - Lásd: <https://maven.apache.org/resolver/>

Függőségek megadása (1)

```
<dependencies>
 <dependency>
 <groupId>groupId</groupId>
 <artifactId>artifactId</artifactId>
 <version>version</version>
 <classifier>classifier</classifier>
 <type>type</type>
 <optional>false|true</optional>
 <scope>compile|provided|runtime|system|test</scope>
 <systemPath>path</systemPath>
 <exclusions>
 <exclusion>
 <groupId>groupId</groupId>
 <artifactId>artifactId</artifactId>
 </exclusion>
 ...
 </exclusions>
 </dependency>
 ...
</dependencies>
```

Függőségek megadása (2)

- **groupId**, **artifactId**, **version**: a függőség Maven koordinátáit tartalmazzák
- **classifier**: az egy projekt által létrehozott termékek megkülönböztetésére szolgál
  - Tipikus értéke például a javadoc és sources.
- **type**: a függőség típusát tartalmazza (alapértelmezés: jar)
  - A típus meghatározza a termék állománynév kiterjesztését és csomagolását, valamint (opcionálisan) az osztályozót is.
  - Lásd: *Default Artifact Handlers Reference*
<https://maven.apache.org/ref/current/maven-core/artifact-handlers.html>
- **optional**: a függőség opcionális-e (alapértelmezés: false)

Függőségek megadása (3)

- **scope**: a függőség hatáskörét tartalmazza, lehetővé teszi a különböző összeállítási folyamatokhoz (például fordítás, tesztelés) szükséges *classpath* meghatározását és a tranzitivitás korlátozását, lehetséges értékei:
  - **compile**: minden *classpath* tartalmazza a függőséget, a függő projekteknek is függősége lesz (ez az alapértelmezés)
  - **provided**: a függőséget a futtató környezet (például az alkalmazáserver) biztosítja futásidőben, csak a fordításhoz és a tesztekhez használt *classpath* tartalmazza, nem tranzitív
  - **runtime**: a függőség csak a végrehajtáshoz szükséges (a programtesztek végrehajtásánál is rendelkezésre áll)
  - **system**: a függőséget nem egy tároló szolgáltatja, hanem a lokális állományrendszerben található
  - **test**: a függőség csak a programtesztek fordításához és végrehajtásához áll rendelkezésre, nem tranzitív
  - **import**: kizárólag pom típusú függőségekhez adható meg a dependencyManagement részben, egy ilyen függőség kicserélésére kerül a POM-já dependencyManagement részének függőségeire
- Lásd: *Introduction to the Dependency Mechanism – Dependency Scope*
https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-dependency-mechanism.html#Dependency_Scope

Függőségek megadása (4)

- **systemPath**: `system` hatáskörű függőséghez megengedett és kötelező
  - A függőség abszolút elérési útvonalát tartalmazza, mint például:
    - `<systemPath>${java.home}/lib/jfxrt.jar</systemPath>`
- **exclusions**: a kizárando függőségek megadására szolgál

Függőségek megadása (5)

- Példa `system` hatáskörű függőségre: JavaFX használata JDK7 esetén

```
<dependency>
 <groupId>com.oracle</groupId>
 <artifactId>javafx</artifactId>
 <version>2.2</version>
 <scope>system</scope>
 <systemPath>${java.home}/lib/jfxrt.jar</systemPath>
</dependency>
```

Verziószámok (1)

- A verziószámok $p.q.r$ -s alakúak, ahol
  - p a főverzió (*major version*),
  - q az alverzió (*minor version*),
  - r inkrementális verzió (*incremental version*),
  - s build szám (*build number*) vagy minősítő (*qualifier*).
- Minősítők: `alpha/a`, `beta/b`, `milestone/m`, `rc/cr`, `snapshot`, `<üres sztring>/final/ga`, `sp`
  - Felsorolás a rendezésnek megfelelő sorrendben (növekvő sorrend).
  - A 2019. szeptemberében kiadott 3.6.2 verziótól kezdve a `release` minősítő is használható az `<üres sztring>/final/ga` megfelelőjeként.

Verziószámok (2)

- Példa verziószámokra:
  - 1.2
  - 4.8.2
  - 1.6.0-alpha2
  - 1.0-beta9
- A verziószámok komponensekre történő bontása a ' . ' és ' - ' karaktereknél, valamint a számjegyek és betűk közötti átmenetekenél.

Verziószámok (3)

- Rendezés értelmezése a verziószámokon (kiterjesztés a szabványos alaktól eltérő formájú verziószámokra is).
  - A rendezés komponensenként történik, balról jobbra haladva.
    - A csak számjegyekből áll komponensek rendezése numerikusan történik.
  - Példa verziószámok rendezésére:
    - $1.0 < 1.5 < 1.10 < 1.10.1 < 2.0$
    - $1.0\text{-alpha1} < 1.0\text{-beta1} < 1.0\text{-beta2} < 1.0\text{-rc1} < 1.0 < 1.0\text{-sp1}$

Verziószámok (4)

- Verziószámok összehasonlításához használjuk a következő parancsot:
  - Linux: `java -jar $M2_HOME/lib/maven-artifact-*.jar`
  - Windows: `java -jar %M2_HOME%\lib\maven-artifact-*.jar`
- A programnak két verziószámot kell megadni parancssor argumentumokként.
- Lásd: *POM Reference – Version Order Testing* - https://maven.apache.org/pom.html#Version_Order_Testing

Verziószámok (5)

- Lásd még:
  - *POM Reference – Version Order Specification*
https://maven.apache.org/pom.html#Version_Order_Specification
  - `org.apache.maven.artifact.versioning.ComparableVersion`
<https://maven.apache.org/ref/current/maven-artifact/apidocs/org/apache/maven/artifact/versioning/ComparableVersion.html>
<https://github.com/apache/maven/blob/master/maven-artifact/src/main/java/org/apache/maven/artifact/versioning/ComparableVersion.java>

Verzió követelmények (1)

- Függőségekben verziószám helyett megadható verziótartomány.
  - Az alábbi formák mindegyike támogatott: (a, b) , $(a, b]$, $[a, b)$, $[a, b]$
    - A matematikában az intervallumoknál használt jelölés átvétele.
    - Elhagyható az alsó és felső határ, előbbire az alapértelmezés „negatív végtelen”, utóbbira „pozitív végtelen”.
  - Megadható tartományok egy vessző karakterekkel elválasztott listája is (a tartományok unióját jelent).
    - Példa: $(, 1.0)$, $(1.0,)$

Verzió követelmények (2)

- Például az alábbi függőség esetén a JUnit bármely olyan verziója elfogadható, melynek v verziószámára teljesül, hogy $3.8 \leq v < 4.0$.

```
<dependency>
 <groupId>junit</groupId>
 <artifactId>junit</artifactId>
 <version>[3.8,4.0)</version>
 <scope>test</scope>
</dependency>
```

Verzió követelmények (3)

- Ha egy függőséghez a `version` elemben egyetlen verziószám szerepel, akkor a Maven azt csupán ajánlásnak tekinti, melyet szükség esetén tetszőleges verzióval helyettesíthet.
  - Adott verzió kényszerítése az alábbi módon lehetséges:

```
<dependency>
 <groupId>junit</groupId>
 <artifactId>junit</artifactId>
 <version>[4.13.2]</version>
 <scope>test</scope>
</dependency>
```

Tranzitív függőségek (1)

- Ha B függősége A -nak, C pedig B -nek, akkor azt mondjuk, hogy C **tranzitív függősége** A -nak.
- A Maven automatikusan kezeli a tranzitív függőségeket.
  - Képes a tranzitív függőségek kapcsán felmerülő konfliktusok kezelésére.
- Lásd: *Introduction to the Dependency Mechanism – Transitive Dependencies*
https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-dependency-mechanism.html#Transitive_Dependencies

Tranzitív függőségek (2)

- Az alábbi táblázat szemlélteti a függőségek tranzitív öröklődését.
  - Az *A* projekt egy a bal oldali oszlopban feltüntetett hatáskörű *B* függőségének egy a felső sorban feltüntetett hatáskörű *C* függősége a sor és oszlop metszéspontjában szereplő hatáskörű függősége egyben *A*-nak is.

	compile	provided	runtime	test
compile	compile	-	runtime	-
provided	provided	-	provided	-
runtime	runtime	-	runtime	-
test	test	-	test	-

Tranzitív függőségek (3)

- Az alábbi példában a `hsqldb` termék a `project-A` projektnek is implicit módon `runtime` hatáskörű függősége.

```
<project xmlns=
"http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
 <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
 <groupId>foo</groupId>
 <artifactId>project-A</artifactId>
 <packaging>jar</packaging>
 <version>1.0</version>
 <dependencies>
 <dependency>
 <groupId>foo</groupId>
 <artifactId>project-B</artifactId>
 <version>1.0</version>
 <scope>compile</scope>
 </dependency>
 </dependencies>
 ...
</project>
```

```
<project xmlns=
"http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
 <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
 <groupId>foo</groupId>
 <artifactId>project-B</artifactId>
 <packaging>jar</packaging>
 <version>1.0</version>
 <dependencies>
 <dependency>
 <groupId>org.hsqldb</groupId>
 <artifactId>hsqldb</artifactId>
 <version>2.7.2</version>
 <scope>runtime</scope>
 </dependency>
 </dependencies>
 ...
</project>
```

Tranzitív függőségek kizárása (1)

- Tranzitív függőségek kizárására szolgál az `exclusions` elem.
  - Konfliktus esetén szükséges lehet, de hasznos felesleges függőségek kizárásához is.
- Lásd: *Optional Dependencies and Dependency Exclusions*
<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-optional-and-excludes-dependencies.html>

Tranzitív függőségek kizárása (2)

- Példa:
  - Az Apache HttpClient programkönyvtár alapértelmezésben az Apache Commons Logging programkönyvtárat használja naplózáshoz. A következő POM részlet azt szemlélteti, hogyan helyettesíthető a Commons Logging az SLF4J-vel.
    - Lásd:
<https://hc.apache.org/httpcomponents-client-4.5.x/logging.html>

Tranzitív függőségek kizárása (3)

- Példa: (folytatás)
  - A `httpclient` függőség hozzáadása a `commons-logging` függősége kizárásával:

```
<dependencies>
 <dependency>
 <groupId>org.apache.httpcomponents</groupId>
 <artifactId>httpclient</artifactId>
 <version>4.5.14</version>
 <scope>compile</scope>
 <exclusions>
 <exclusion>
 <groupId>commons-logging</groupId>
 <artifactId>commons-logging</artifactId>
 </exclusion>
 </exclusions>
 </dependency>
```

Tranzitív függőségek kizárása (4)

- Példa: (folytatás)
  - A commons - logging-ot helyettesítő függőségek hozzáadása:

```
<dependency>
 <groupId>org.slf4j</groupId>
 <artifactId>jcl-over-slf4j</artifactId>
 <version>2.0.12</version>
 <scope>runtime</scope>
</dependency>
<dependency>
 <groupId>ch.qos.logback</groupId>
 <artifactId>logback-classic</artifactId>
 <version>1.5.0</version>
 <scope>runtime</scope>
</dependency>
...
</dependencies>
```

Tranzitív függőségek kizárása (5)

- Függőség összes tranzitív függőségének kizárása:

```
<dependency>
 ...
 <exclusions>
 <exclusion>
 <groupId>*</groupId>
 <artifactId>*</artifactId>
 </exclusion>
 </exclusions>
</dependency>
```

Alapértelmezések szolgáltatása függőségekhez (1)

- A felső szintű dependencyManagement elem egyetlen dependencies elemet tartalmazhat.
  - A benne hivatkozott termékek a felső szintű dependencies elemtől eltérően nem lesznek automatikusan a projekt függőségei!
  - A dependency elemek itt csupán alapértelmezéseket (alapértelmezett verziószámokat és/vagy hatásköröket) szolgáltatnak a megnevezett termékekhez, mely lehetővé teszi, hogy a projektben és a gyermek projektekben ezen információk megadása nélkül lehessen függőségként hivatkozni rájuk.
- Lásd: *Introduction to the Dependency Mechanism – Dependency Management*
https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-dependency-mechanism.html#Dependency_Management

Alapértelmezések szolgáltatása függőségekhez (2)

- Példa:

```
<dependencyManagement>
 <dependencies>
 <dependency>
 <groupId>org.jsoup</groupId>
 <artifactId>jsoup</artifactId>
 <version>1.17.2</version>
 <scope>test</scope>
 </dependency>
 . . .
 </dependencies>
</dependencyManagement>
```

Alapértelmezések szolgáltatása függőségekhez (3)

- Példa (folytatás):
  - Ilyenkor a projektben és a gyerek projektekben a termékre függőségként való hivatkozásnál elhagyható a verziószám és a hatáskör is, mindkettőt a dependencyManagement elem szolgáltatja:

```
<dependencies>
 <dependency>
 <groupId>org.jsoup</groupId>
 <artifactId>jsoup</artifactId>
 </dependency>
 . . .
</dependencies>
```

Snapshot verziók

- Verziószámok végén a SNAPSHOT utótaggal jelezhető, hogy a projekt aktív fejlesztés alatt áll.
  - Példa: 1.0-SNAPSHOT, SNAPSHOT
- A termék távoli tárolóba való kihelyezésekor a SNAPSHOT utótag kifejtése az aktuális rendszeridővel (UTC idő használata).
  - Például közép-európai idő szerint 2022. január 28-án 21:58:34-kor a fenti verziószám esetén a helyettesítés eredménye az 1.0-20220128.205834-N verziószám.
    - *N* értéke 1-ről indul, minden további kihelyezésnél eggyel nő.

Snapshot és release termékek (1)

- A *snapshot* verziószámokkal ellátott termékeket *snapshot* termékeknek nevezik.
  - A fejlesztés adott pillanatbeli állapotát tükrözik.
  - Csak fejlesztés közben használatosak.
  - Az újabb és újabb *snapshot* verziók hamar elavulttá teszik őket.
- A többi terméket *release* terméknek nevezik.
  - Ezek stabilnak tekinthető termékek.
  - Hosszabb időn keresztül használatosak.

Snapshot és release termékek (2)

- Általában külön tárolókat használnak a *snapshot* és a *release* termékek kihelyezéséhez.
- De akár ugyanaz a tároló szolgáltathat *snapshot* és *release* termékeket is.
  - Lásd a `repositories/repository` és a `pluginRepositories/pluginRepository` elemekben rendelkezésre álló `releases` és `snapshots` elemeket.

Öröklés (1)

- Olyan projekt lehet szülő, melynél a csomagolás módja pom:

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
 <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
 <groupId>hu.unideb.inf</groupId>
 <artifactId>parent</artifactId>
 <packaging>pom</packaging>
 <version>1.0</version>
 ...
</project>
```

Öröklés (2)

- Szülő projekt megadása gyerek projektben:

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
 <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
 <parent>
 <groupId>hu.unideb.inf</groupId>
 <artifactId>parent</artifactId>
 <version>1.0</version>
 </parent>
 <artifactId>child</artifactId>
 <packaging>jar</packaging>
 . . .
</project>
```

Öröklés (3)

- A gyerek projekt a szülő projekthez tartozó POM-ból automatikusan örököl bizonyos beállításokat az effektív POM előállításakor.
  - Bizonyos elemek csak akkor lesznek átvéve a szülő POM-ból, ha azok a gyerek POM-ban nincsenek explicit módon megadva.
    - Így történik például a `ciManagement`, `contributors`, `developers`, `groupId`, `issueManagement`, `licenses`, `mailingLists`, `organization`, `scm`, `url` és `version` elemek kezelése.
  - Bizonyos elemek esetén a tartalom kombinálása történik, ha a szülő és a gyerek POM-ban is szerepelnek.
    - Így történik például a `plugins` és `repositories` elemek kezelése.

Többmodulos projektek (1)

- A többmodulos projektek, más néven aggregátor projektek moduloknak nevezett projektekből állnak.
  - A többmodulos projektek esetén a csomagolás módja kötelezően pom.
    - A modulok csomagolása már tetszőleges lehet, ezek is lehetnek akár többmodulos projektek.
  - A modulok felsorolása a modulok elemben történik.
    - Az egyes modulok elemei a modulok könyvtárainak relatív elérési útvonalát tartalmazzák.
    - Az aggregátor projekt általában alkönyvtárként tartalmazza a modulokat.

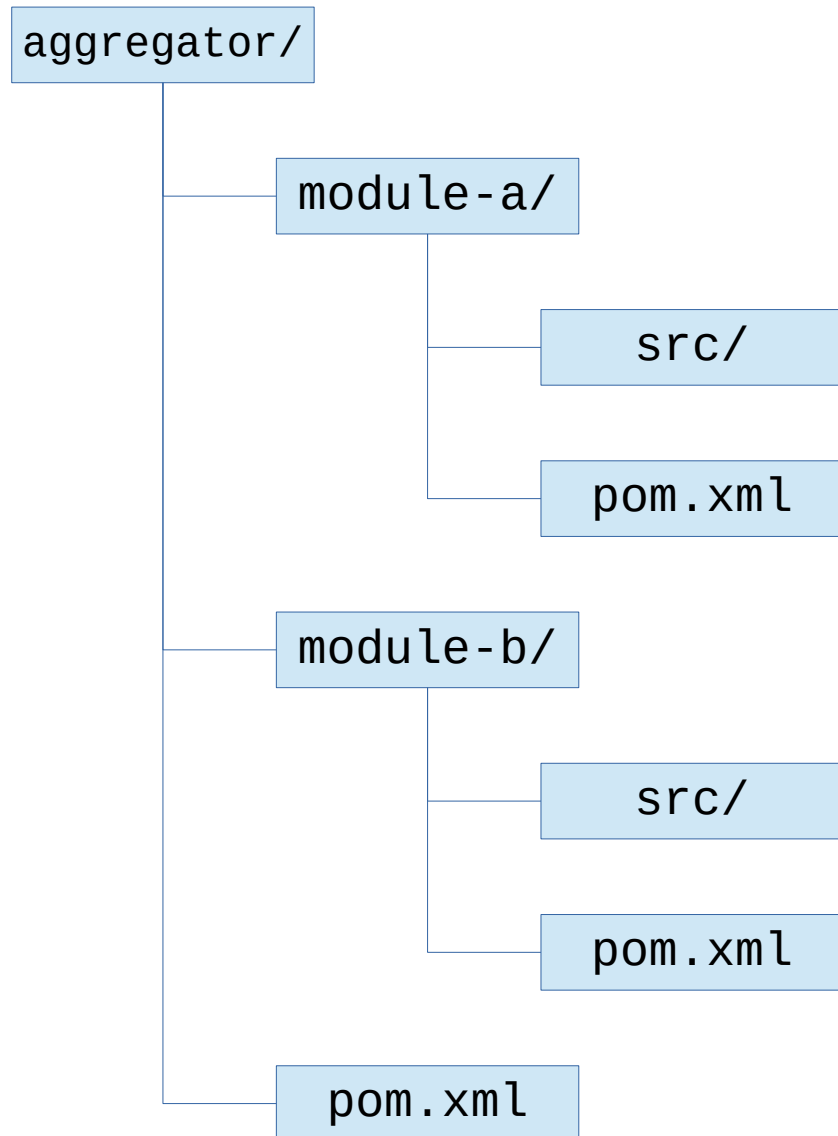
Többmodulos projektek (2)

- Ha az aggregátor projekt főkönyvtárában kezdeményezzük élelciklus fázisok vagy bővítmény-célok végrehajtását, akkor a végrehajtás minden egyes modulban megtörténik.
  - A Maven automatikusan meghatározza a modulok sorrendjét (a modulok függhetnek egymástól).

Többmodulos projektek (3)

- Az aggregátor projekt és a modulok szülő-gyerek kapcsolatban lehetnek egymással, ilyenkor öröklés is történik.
  - Ez azonban nem kötelező!
  - Egy többmodulos projekt tipikusan alapbeállításokat szolgáltat a POM-ban a modulok számára.

Többmodulos projekt szervezése

- Az aggregátor projekt POM-ja:

```
<project xmlns="http://maven.apache.org/POM/4.0.0">
 <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
 <groupId>hu.unideb.inf</groupId>
 <artifactId>aggregator</artifactId>
 <packaging>pom</packaging>
 <version>1.0</version>
 <modules>
 <module>module-a</module>
 <module>module-b</module>
 </modules>
 ...
</project>
```


Többmodulos projekt létrehozása: m2eclipse

- Hozzuk létre az aggregátor projektet: *File* → *New* → *Project...* → *Maven* → *Maven Project*
  - Legyen bekapcsolva a *Create a simple project (skip archetype selection)* checkbox!
  - A csomagolás módjának pom-ot válasszunk a *Packaging* mezőben.
  - Törölhető az aggregátor projektben felesleges, de automatikusan létrehozott *src/* alkönyvtár.
- Egy modul létrehozásához válasszuk ezt: *File* → *New* → *Project...* → *Maven* → *Maven Module*
  - A *Parent Project* mezőben adható meg/választható ki, hogy melyik projekt modulja legyen.
  - A modul automatikusan gyermeke is lesz az aggregátor projektnek.

Többmodulos projekt létrehozása: NetBeans

- Hozzuk létre az aggregátor projektet: *File* → *New Project*
  - Válasszuk a *POM Project* opciót a *Java with Maven* kategóriából.
- Egy modul létrehozásához a teendők:
  - A *Projects* panelen kattintsunk az egér jobb gombjával az aggregátor projekt neve alatt a *Modules*-ra és válasszuk a *Create New Module...* pontot.
  - A modul automatikusan gyermeke is lesz az aggregátor projektnek.

Többmodulos projekt létrehozása: IntelliJ IDEA

- Hozzuk létre az aggregátor projektet: *File* → *New* → *Project...*
- Egy modul létrehozásához a *File* → *New* → *Module...* menüpontot kell választani.
  - Az aggregátor projekt kiválasztható a modul szülőjeként is a *Parent* mező melletti legördülő listára kattintva.
- Lásd: *Maven – Configuring a multi-module Maven project*
https://www.jetbrains.com/help/idea/maven-support.html#maven_multi_module

Profilok (1)

- A profilok a POM olyan opcionális beállításokat tartalmazó részei, amelyek csak aktiválás esetén kerülnek felhasználásra.
  - Lehetővé teszik a POM futásidejű módosítását.
  - Hasznosak például a projekt eltérő környezetekben történő használata esetén.
    - Különböző környezetekhez szolgáltathatnak testreszabott beállításokat.

Profilok (2)

- Megadásuk az alábbi módon történhet a POM-ban:

```
<profiles>
 <profile>
 <id>azonosító</id>
 <activation>aktiválási feltétel(ek)</activation>
 profil-specifikus beállítások
 </profile>
 <profile>
 <id>azonosító</id>
 <activation>aktiválási feltétel(ek)</activation>
 profil-specifikus beállítások
 </profile>
 ...
</profiles>
```

Profilok (3)

- Profilokban beállítások megadásához használható elemek:
  - `build`
  - `dependencies`
  - `dependencyManagement`
  - `distributionManagement`
  - `modules`
  - `pluginRepositories`
  - `properties`
  - `reporting`
  - `repositories`

Profilok (4)

- A Maven Help Plugin szolgáltat információkat a profilokról.
  - Az `mvn help:all-profiles` parancs az összes rendelkezésre álló profilt, az `mvn help:active-profiles` parancs pedig az összes aktív profilt jeleníti meg.

Profil aktiválás

- Profil aktiválása történhet a felhasználó explicit kérésére és meghatározott feltételek teljesülése esetén automatikusan.
  - Automatikus aktiválás történhet az alábbiak alapján:
    - Rendszertulajdonságok és környezeti változók értéke
    - Operációs rendszer
    - JDK verziószám
    - Állományok létezése és hiánya
  - Az automatikus aktiválás feltételeinek megadására szolgálnak az `activation` elemekben a `file`, `jdk`, `os` és `property` elemek.
    - Ha közülük több is megjelenik egy `activation` elemben, akkor bármelyik feltételeinek teljesülése aktiválást eredményez (logikai vagy kapcsolat).

Profil aktiválás: explicit

- Profilok aktiválásához használjuk a `-P` vagy `--activate-profiles` parancssori opciót, amely után profilok azonosítóit kell megadni (egynél több profil esetén `' , '` karakterekkel elválasztva).
  - Ha egy profil azonosítója elé a `' ! '` vagy a `' - '` karaktert írjuk, akkor az a profil kikapcsolását jelenti.
    - Figyelem: a `' ! '` karakternek a Bash parancsértelmezőben speciális jelentése van, ezért megfelelően le kell védeni!
  - Példa (a `profile-1` profil aktiválása és a `profile-2` profil kikapcsolása):
    - `mvn help:active-profiles -P profile-1,-profile-2`

Profil aktiválás: alapértelmezetten aktív profil

- Az alábbi módon megadott profil alapértelmezetten aktív:
  - `<profile>`
    - `<id>default</id>`
    - `<activation>`
      - `<activeByDefault>true</activeByDefault>`
    - `</activation>`
    - `...`
    - `</profile>`
  - Explicit aktiválás és nem alapértelmezetten aktív profil(ok) automatikus aktiválása esetén az ilyen profilok ki lesznek kapcsolva!
    - Kivéve akkor, ha explicit módon kérjük az aktiválásukat.

Profil aktiválás: rendszer tulajdonságok

- Aktiválás akkor, ha a debug rendszer tulajdonság be van állítva, értéke tetszőleges:
  - ```
<activation>
  <property>
    <name>debug</name>
  </property>
</activation>
```
- Aktiválás akkor, ha a debug rendszer tulajdonság nincs beállítva:
 - ```
<activation>
 <property>
 <name>!debug</name>
 </property>
</activation>
```
- Aktiválás akkor, ha az `environment.type` rendszer tulajdonság értéke `production`:
  - ```
<activation>
  <property>
    <name>environment.type</name>
    <value>production</value>
  </property>
</activation>
```

Profil aktiválás: környezeti változók

- Aktiválás akkor, ha a DEBUG környezeti változó be van állítva, értéke tetszőleges:
 - ```
<activation>
 <property>
 <name>env.DEBUG</name>
 </property>
</activation>
```
- Aktiválás akkor, ha az ENV környezeti változó értéke test:
  - ```
<activation>  
  <property>  
    <name>env.ENV</name>  
    <value>test</value>  
  </property>  
</activation>
```
- Aktiválás akkor, ha a DEBUG környezeti változó nincs beállítva:
 - ```
<activation>
 <property>
 <name>!env.DEBUG</name>
 </property>
</activation>
```
- Aktiválás akkor, ha az ENV környezeti változó értéke nem test:
  - ```
<activation>  
  <property>  
    <name>env.ENV</name>  
    <value>!test</value>  
  </property>  
</activation>
```

Profil aktiválás: operációs rendszer specifikus (1)

- Az os elem szolgál profilok az operációs rendszer alapján történő aktiválására:
 - `<activation>`
 - `<os>`
 - `<arch>...</arch>`
 - `<name>...</name>`
 - `<family>...</family>`
 - `<version>...</version>`
 - `</os>`
 - `</activation>`
 - **arch**: operációs rendszer architektúra (például amd64, x86, ...)
 - **name**: operációs rendszer neve (például Linux, Windows 10, ...)
 - **family**: operációs rendszer-család (mac, unix, windows)
 - **version**: az operációs rendszer verziószáma (pontos verziószám, verziótartomány nem használható)
- Negáció kifejezéséhez az arch, name, family és version elemekben is használható a '!' karakter (például `<family>!windows</family>`).

Profil aktiválás: operációs rendszer specifikus (2)

- Példa:

```
<activation>
  <os>
    <name>Linux</name>
    <arch>amd64</arch>
  </os>
</activation>
```

```
<activation>
  <os>
    <family>mac</family>
  </os>
</activation>
```

Profil aktiválás: JDK

- A jdk elem szolgál profilok a JDK verziószáma alapján történő aktiválására.
 - Az elemben megadható verziószám kezdőszelet vagy verziótartomány is.
 - Verziószám kezdőszelet esetén negáció, ha az első karakter '!'.

- Példa:

```
<profile>
  <id>jdk8</id>
  <activation>
    <jdk>1.8</jdk>
  </activation>
  ...
</profile>
```

- Példa:

```
<profile>
  <id>pre-jdk8</id>
  <activation>
    <jdk>[,1.8)</jdk>
  </activation>
  ...
</profile>
```

Profil aktiválás: állományok (1)

- A `file` elem segítségével adott állományok létezéséhez és/vagy hiányához köthető az aktiválás.
 - Az `exists` és `missing` elemekben egy állomány elérési útvonalát kell megadni.

```
<activation>  
  <file>  
    <exists>...</exists>  
    <missing>...</missing>  
  </file>  
</activation>
```


Profil aktiválás: állományok (2)

- Példa:

```
<activation>
  <file>
    <exists>${user.home}/.myTool/license.txt</exists>
  </file>
</activation>
```

```
<activation>
  <file>
    <missing>${basedir}/.git</missing>
  </file>
</activation>
```

Bővítmények használata (1)

```
<build>
  <plugins>
    <plugin>
      <groupId>groupId</groupId>
      <artifactId>artifactId</artifactId>
      <version>version</version>
      <configuration>beállítások</configuration>
      <dependencies>függőségek</dependencies>
      <executions>cél végrehajtások</executions>
      <extensions>false|true</extensions>
      <inherited>false|true</inherited>
    </plugin>
    ...
  </plugins>
  ...
</build>
```

Bővítmények használata (2)

- A `plugin` elemben rendelkezésre álló elemek:
 - **groupId**, **artifactId**, **version**: a bővítmény Maven koordinátái
 - **configuration**: konfigurációs paramétereket tartalmaz a célok végrehajtásához
 - Az XML séma a tartalomra nem tesz semmilyen megszorítást.
 - Ezek a konfigurációs paraméterek valamennyi bővítmény-célra vonatkoznak.
 - **dependencies**: a bővítményhez szükséges függőségeket tartalmazza
 - A függőségek megadása a korábban tárgyalt formában történik.

Bővítmények használata (3)

- A `plugin` elemben rendelkezésre álló elemek (folytatás):
 - **executions**: lehetővé teszi bővítmény-célok végrehajtásának hozzákötését életciklus fázisokhoz, így az összeállítási folyamat testreszabását (részletesen lásd később)
 - **extensions**: azt jelzi, hogy be kell-t tölteni a bővítmény kiterjesztéseit (alapértelmezés: `false`)
 - **inherited**: azt jelzi, hogy öröklés során át kell-e venni a bővítmény beállításait (alapértelmezés: `true`)

Bővítmények használata (4)

- Az executions elem:

```
<plugin>
  <groupId>...</groupId>
  <artifactId>...</artifactId>
  <version>...</version>
  <executions>
    <execution>
      <id>azonosító</id>
      <phase>életciklus fázis</phase>
      <goals>
        <goal>cél1</goal>
        ...
        <goal>céln</goal>
      </goals>
      <inherited>>false|true</inherited>
      <configuration>beállítások</configuration>
    </execution>
    ...
  </executions>
  ...
</plugin>
```

Bővítmények használata (5)

- Az `execution` elemben rendelkezésre álló elemek:
 - **id**: a végrehajtás egyedi azonosítója
 - **phase**: az életciklus fázis neve, melyhez hozzá kell kötni a cél(ok) végrehajtását
 - **goals/goal**: a végrehajtandó bővítmény-célok neveit tartalmazzák
 - **inherited**: azt jelzi, hogy öröklés során át kell-e venni az `execution` elemet (alapértelmezés: `true`)
 - **configuration**: konfigurációs paramétereket tartalmaz a `goal` elemekben felsorolt célok végrehajtásához
 - Általa finomítható a `plugin/configuration` elemben megadott konfiguráció.

Bővítmények használata (6)

- Példa az `executions` elem használatára:

```
<build>
  <plugins>
    <plugin>
      <groupId>org.apache.maven.plugins</groupId>
      <artifactId>maven-shade-plugin</artifactId>
      <version>3.5.2</version>
      <executions>
        <execution>
          <phase>package</phase>
          <goals>
            <goal>shade</goal>
          </goals>
          <configuration>
            <minimizeJar>true</minimizeJar>
          </configuration>
        </execution>
      </executions>
    </plugin>
  </plugins>
  ...
</build>
```

Bővítmények használata (7)

- Egy bővítmény-célhoz tartozhat egy alapértelmezett életciklus fázis, ekkor az `execution` elemben nem szükséges megadni a `phase` elemet.
 - Például a `lombok-maven-plugin` bővítmény de `Lombok` célja alapértelmezésben a `generate-sources` életciklus fázishoz van hozzákötve. (Lásd a következő oldalon.)
- Ha nincs alapértelmezett életciklus fázis, akkor a `phase` elem hiányában a bővítmény-cél nem kerül végrehajtásra!

Bővítmények használata (8)

```
<build>
  <plugins>
    <plugin>
      <groupId>org.apache.maven.plugins</groupId>
      <artifactId>maven-javadoc-plugin</artifactId>
      <version>3.6.3</version>
      <executions>
        <execution>
          <goals>
            <goal>jar</goal>
          </goals>
          <configuration>
            <verbose>>true</verbose>
          </configuration>
        </execution>
      </executions>
    </plugin>
  </plugins>
</build>
```

Bővítmények konfigurálása (1)

- Példa:
 - *Exec Maven Plugin*
<https://www.mojohaus.org/exec-maven-plugin/>
 - Az `exec:java` céllal hajtható végre egy Java osztály az aktuális Java virtuális gépben.

Bővítmények konfigurálása (2)

- Konfigurációs beállítások megadása a `configuration` elemben:

```
<build>
  <plugins>
    <plugin>
      <groupId>org.codehaus.mojo</groupId>
      <artifactId>exec-maven-plugin</artifactId>
      <version>3.1.1</version>
      <configuration>
        <mainClass>pkg.Main</mainClass>
        <commandlineArgs>
          -o out.txt
        </commandlineArgs>
      </configuration>
    </plugin>
  </plugins>
</build>
```

Bővítmények konfigurálása (3)

- Konfigurációs beállítások megadása a `properties` elemben:

```
<properties>
  <exec.mainClass>pkg.Main</exec.mainClass>
  <exec.args>-o out.txt</exec.args>
</properties>
<build>
  <plugins>
    <plugin>
      <groupId>org.codehaus.mojo</groupId>
      <artifactId>exec-maven-plugin</artifactId>
      <version>3.1.1</version>
    </plugin>
  </plugins>
</build>
```

Bővítmények konfigurálása (4)

- Konfigurációs beállítások megadása a parancssorban:

```
$ mvn exec:java -Dexec.mainClass=pkg.Main \  
-Dexec.args="-o out.txt"
```

Termékek feltöltése távoli tárolóba (1)

- A `deploy` élelciklus fázisban kerülnek feltöltésre a termékek a beállításokban adott távoli tárolóba.
- A `POM distributionManagement` elemében megadható `repository` és `snapshotRepository` elemek szolgáltatják a távoli tároló eléréséhez a beállításokat.
 - A `repository` elem a *release* termékek tárolóját, a `snapshotRepository` elem pedig értelemszerűen a *snapshot* termékek tárolóját adja meg.

Termékek feltöltése távoli tárolóba

(2)

- A repository és snapshotRepository elemek használata:

```
<distributionManagement>
  <repository>
    <id>azonosító</id>
    <name>név</name>
    <url>URI</url>
    <layout>default|legacy</layout>
    <uniqueVersion>true|false</uniqueVersion>
  </repository>
  <snapshotRepository>
    <id>azonosító</id>
    <name>név</name>
    <url>URI</url>
    <layout>default|legacy</layout>
    <uniqueVersion>true|false</uniqueVersion>
  </snapshotRepository>
</distributionManagement>
```

Termékek feltöltése távoli tárolóba (3)

- A `repository` és `snapshotRepository` elemekben megadható elemek:
 - **id**: a tároló egyedi azonosítója
 - **name**: a tároló ember számára olvasható neve
 - **url**: URI a tároló eléréséhez
 - **layout**: a tároló kialakítása
 - **default**: a Maven 2.x és 3.x számú verziói által használt kialakítás (ez az alapértelmezés)
 - **legacy**: a Maven 1.x számú verziói által használt kialakítás
 - **uniqueVersion**: *snapshot* verzió esetén egy egyedi verziószám kerüljön-e előállításra az aktuális rendszeridő felhasználásával (alapértelmezés: `true`)

Tároló elérési beállítások (1)

- Függőségeket szolgáltató tárolók eléréséhez a felső szintű `repositories` elemben adhatóak meg beállítások.

Tároló elérési beállítások (2)

```
<repositories>
  <repository>
    <id>azonosító</id>
    <name>név</name>
    <url>URI</url>
    <layout>default | legacy</layout>
    <releases>
      <checksumPolicy>fail | ignore | warn</checksumPolicy>
      <enabled>>false | true</enabled>
      <updatePolicy>always | daily | interval:N | never</updatePolicy>
    </releases>
    <snapshots>
      <checksumPolicy>fail | ignore | warn</checksumPolicy>
      <enabled>>false | true</enabled>
      <updatePolicy>always | daily | interval:N | never</updatePolicy>
    </snapshots>
  </repository>
  ...
</repositories>
```

Tároló elérési beállítások (3)

- A `repository` elemben megadható elemek:
 - **id**: a tároló egyedi azonosítója
 - **name**: a tároló ember számára olvasható neve
 - **url**: URI a tároló eléréséhez
 - **layout**: a tároló kialakítása
 - **default**: a Maven 2.x és 3.x számú verziói által használt kialakítás (ez az alapértelmezés)
 - **legacy**: a Maven 1.x számú verziói által használt kialakítás
 - **releases**: *release* termékek letöltésére vonatkozó előírások
 - **snapshots**: *snapshot* termékek letöltésére vonatkozó előírások

Tároló elérési beállítások (4)

- A `releases` és `snapshots` elemekben megadható elemek:
 - **`checksumPolicy`**: hogyan történjen az ellenőrző összeg hibák kezelése (a tárolók minden termékhez nyilvántartanak egy MD5 és/vagy egy SHA-1 ellenőrző összeget)
 - **`fail`**: hiba
 - **`ignore`**: figyelmen kívül hagyás
 - **`warn`**: figyelmeztetés (ez az alapértelmezés)
 - **`enabled`**: engedélyezett-e a megfelelő típusú (*snapshot* vagy *release*) termékek letöltése a tárolóból (alapértelmezés: `true`)

Tároló elérési beállítások (5)

- A `releases` és `snapshots` elemekben megadható elemek (folytatás):
 - **updatePolicy**: milyen gyakran történjen a tárolóból frissítés
 - **always**: a Maven minden egyes futtatásakor
 - **daily**: naponta egyszer (ez az alapértelmezés)
 - **interval:N** (ahol *N* nemnegatív egész szám): *N* percenként
 - **never**: soha

Tároló elérési beállítások (6)

- Bővítményeket szolgáltató tárolókhoz a `pluginRepositories` felső szintű elemet kell használni.
 - Az elemben megadható `pluginRepository` elemek tartalma megegyezik a `repository` elemekével.

```
<pluginRepositories>  
  <pluginRepository>  
    ...  
  </pluginRepository>  
  ...  
</pluginRepositories>
```

Függés snapshot termékektől (1)

- Beállítható, hogy *snapshot* terméktől való függés esetén automatikusan a távoli tárolóban rendelkezésre álló legkésőbbi *snapshot* verzió kerüljön felhasználásra.
 - A beállítás a `repository` és `pluginRepository` elemekben rendelkezésre álló `snapshots` elemben történik.

```
<repository>
...
  <snapshots>
    <enabled>true</enabled>
    <updatePolicy>frissítési stratégia</updatePolicy>
  </snapshots>
  ...
</repository>
```

Függés snapshot termékektől (2)

- Ha olyan *snapshot* termékre történik hivatkozás függőségként, mely nem áll rendelkezésre a lokális tárolóban, akkor a távoli tárolóból mindig automatikusan a legkésőbbi *snapshot* verzió kerül letöltésre.
- Ha egy termék legalább egy *snapshot* verziója a lokális tárolóban van, akkor megállapításra kerül, hogy a távoli tároló tartalmaz-e későbbi *snapshot* verziót.
 - Ha igen, akkor a legkésőbbi *snapshot* verzió letöltése a távoli tárolóból a lokális tárolóba.
- Az `updatePolicy` elemmel szabályozható, hogy mikor forduljon a Maven a távoli tárolóhoz újabb *snapshot* verziókért.

Függés snapshot termékektől (3)

- Az `updatePolicy` elem lehetséges értékeinek jelentése:
 - **always**: a Maven minden futtatáskor ellenőrzi a távoli tárolót
 - **daily**: a Maven minden nap az első futtatáskor ellenőrzi a távoli tárolót
 - **interval:N** (ahol N nemnegatív egész szám): a Maven akkor ellenőrzi a tárolót, ha N perc telt el a legutóbbi ellenőrzés óta
 - **never**: nincs ellenőrzés

Függés release termékektől (1)

- *Release* termékek kezeléséhez a snapshot termékekénél tárgyalt módon adható meg az `updatePolicy` elem:

```
<repository>
  ...
  <releases>
    <enabled>true</enabled>
    <updatePolicy>frissítési stratégia</updatePolicy>
  </releases>
  ...
</repository>
```

Függés release termékektől (2)

- Az `updatePolicy` beállítás *release* termékek esetére való értelmezéséhez az alábbiakat kell megjegyezni:
 - Minden *release* termék csak egyszer kerül letöltésre a távoli tárolóból a lokális tárolóba!
 - Egy *release* termék akkor sem lesz újra letöltve, ha a távoli tárolóban felülírásra került.
 - A `never`-től különböző `updatePolicy` beállítás például verziótartományok használata esetén eredményezheti a tárolóból egy *release* termék későbbi verzióinak letöltését.

Termékek kézi telepítése a lokális tárolóba

- Az alábbi parancs végrehajtásával lehetséges:

```
- mvn install:install-file \  
  -Dfile=path \  
  -DgroupId=groupId \  
  -DartifactId=artifactId \  
  -Dversion=version \  
  -Dpackaging=packaging \  
  -DgeneratePom=true
```

- Például olyan JAR állományok esetén használjuk, melyek nem állnak rendelkezésre egyetlen elérhető távoli tárolóban sem.

Webhely készítése (1)

- A `reporting` elemben kell megadni azokat a jelentéskészítő-bővítményeket, melyek által előállított jelentések automatikusan a webhely részei lesznek:
 - `<reporting>`
 - `<outputDirectory>`*elérési útvonal*`</outputDirectory>`
 - `<plugins>`
 - jelentéskészítő-bővítmények felsorolása (plugin elemek)*
 - `</plugins>`
 - `<excludeDefaults>`**false**|**true**`</excludeDefaults>`
 - `</reporting>`
- **outputDirectory**: a kimeneti könyvtár elérési útvonala (alapértelmezés: `${project.build.directory}/site`)
- **excludeDefaults**: az alapértelmezésben előállításra kerülő jelentések kizárása (alapértelmezés: `false`)

Webhely készítése (2)

- A Maven 3 az alábbi módon is lehetővé teszi a jelentéskészítő-bővítmények megadását:

```
<build>
  <plugins>
    ...
    <plugin>
      <groupId>org.apache.maven.plugins</groupId>
      <artifactId>maven-site-plugin</artifactId>
      <version>4.0.0-M13</version>
      <configuration>
        <reportPlugins>
          jelentéskészítő-bővítmények felsorolása (plugin elemek)
        </reportPlugins>
      </configuration>
    </plugin>
    ...
  </plugins>
</build>
```

Webhely készítése (3)

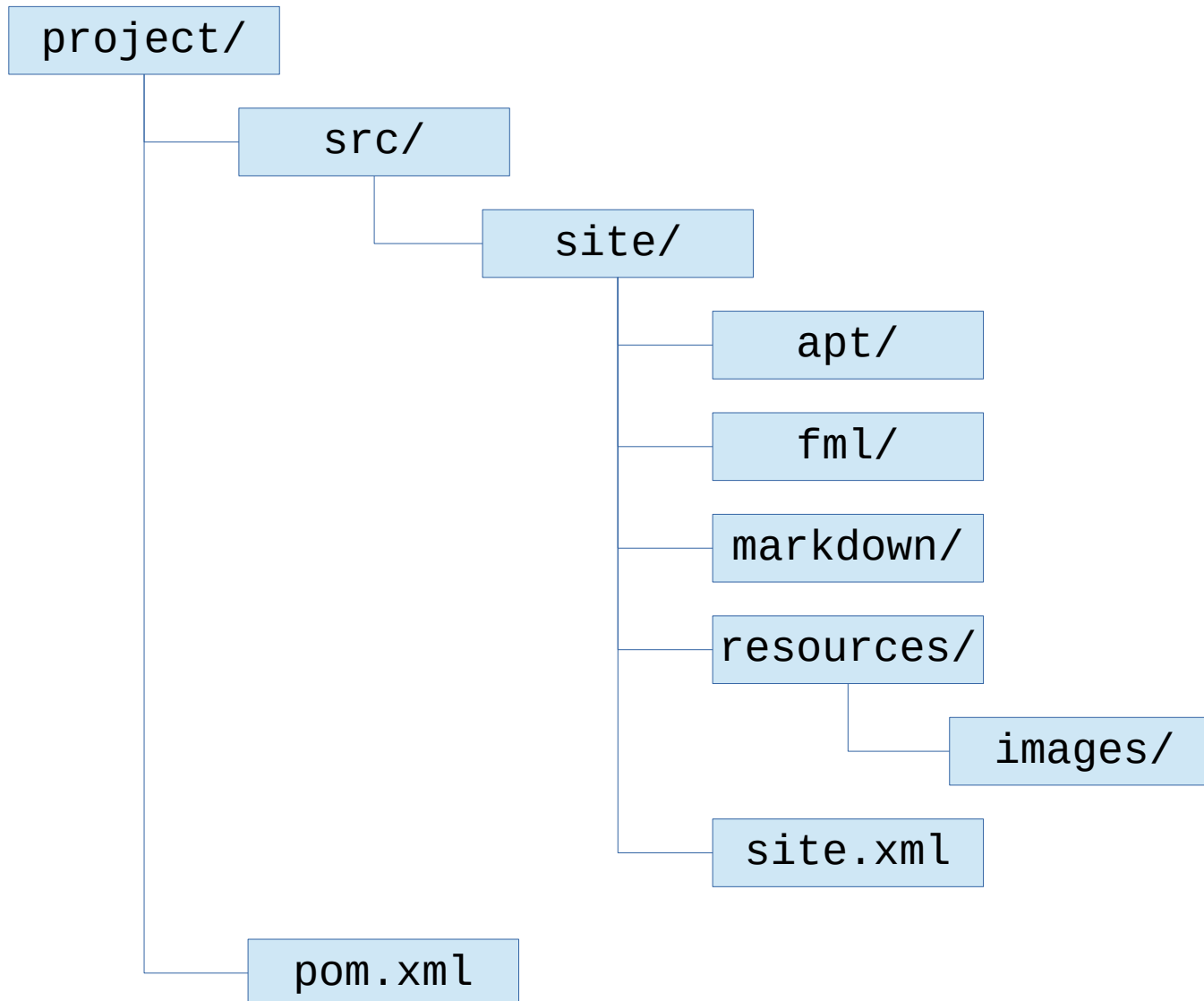
- Többmodulos projekt esetén az `mvn site` parancs helyett a webhely előállításához az `mvn site site:stage` parancsot kell végrehajtani.
 - Ilyenkor az eredmény a `${basedir}/target/staging/` könyvtárban jön létre!
 - A működéshez az alábbiakat is meg kell adni a POM-ban:
 - ```
<distributionManagement>
 <site>
 <id>website</id>
 <url>file:///tmp/fake.com/</url>
 </site>
</distributionManagement>
```

# Webhely testreszabása (1)

- A webhely testreszabásához a `${basedir}/src/site/` könyvtárban kell elhelyezni a megfelelő állományokat.
  - A `site.xml` (*site descriptor*) állományban változtatható meg a webhely megjelenésének felépítése.
    - A formátumhoz az alábbi XML sémát kell használni:  
<http://maven.apache.org/xsd/decoration-1.8.0.xsd>
  - A könyvtár alatt speciális alkönyvtárak helyezhetők el, melyek a webhelyhez szolgáltatnak tartalmat.
    - Speciális formátumok használata, amelyekből automatikusan HTML oldalak jönnek létre.



# Webhely testreszába (2)



# Webhely testreszába (3)

- Formátumok:

- <https://maven.apache.org/doxia/references/>

- AsciiDoc <https://asciidoc.org/>

- FML (FAQ Markup Language)

- <https://maven.apache.org/doxia/references/fml-format.html>

- Markdown

- <https://daringfireball.net/projects/markdown/>

# Maven Wrapper (1)

- Lehetővé teszi a fejlesztők számára csomagoló szkriptek (`mvnw` és `mvnw.cmd`) elhelyezését a Maven projektekben a Maven telepítéséhez és futtatásához.
- Ez a funkcionalitás a Maven Wrapper Plugin-en keresztül érhető el, lásd a `wrapper:wrapper` célt.
- Webhely: <https://maven.apache.org/wrapper/>
- Tároló: <https://github.com/apache/maven-wrapper>

# Maven Wrapper (2)

- Csomagoló szkriptek hozzáadása az aktuális projekthez (egy `pom.xml` állomány szükséges hozzá az aktuális könyvtárban):
  - `mvn wrapper:wrapper`  
`mvn wrapper:wrapper -Dmaven=3.9.6`
- Projekt összeállítása a csomagoló szkriptekkel:
  - `./mvnw clean compile` # Unix-szerű rendszerek
  - `mvnw.cmd clean compile` # Windows rendszerek

# Apache Maven Daemon (1)

- Egy hosszú élettartamú háttérfolyamat (démon) használatával gyorsítja fel a Maven összeállítási folyamatot.
- Egy beágyazott Maven tartalmaz, ezért nem szükséges azt külön telepíteni.
- Tároló: <https://github.com/apache/maven-mvnd>
- Telepítés (SDKMAN!): `sdk install mvnd`

# Apache Maven Daemon (2)

- Az mvnd kliens egy, a GraalVM-mel létrehozott natív végrehajtható állomány, gyorsabban indul el és kevesebb memóriát használ egy hagyományos virtuális géppel történő elindításhoz képest.
- Egy démon példány az mvnd kliens több egymást követő kérését is kiszolgálhatja.
- Modulok összeállítása párhuzamosan történik.

# Apache Maven Daemon (3)

- Használat:
  - Az mvnd ugyanazokat a parancssori opciókat fogadja el, mint a Maven, plusz néhány további (például --status és --stop).
  - mvnd clean compile  
mvnd --help  
mvnd --status  
mvnd package  
mvnd --stop

# mcs (Maven Central Search)

- Parancssori eszköz termékek a központi tárolóban történő kereséséhez.
- Webhely: <https://maarten.mulders.it/projects/mcs/>
- Tároló: <https://github.com/mthmulders/mcs>
- Licenc: *MIT License*
- Telepítés (SDKMAN!): `sdk install mcs`
- Használat: `mcs search gson`